Concepts, Theories, Types and Standards of Cloud Computing for Education

บทที่ 3: แนวคิด ทฤษฎี ประเภทและมาตรฐานระบบคลาวด์คอมพิวติ้งเพื่อการศึกษา

DTI2401 ระบบเครือข่ายและการจัดการระบบคลาวด์เพื่อการศึกษา
(Network Systems and Cloud Computing Systems)

Pasawut Cheerapakorn

ความหมายและคุณลักษณะของคลาวด์คอมพิวติ้ง
(Meaning and Characteristics of Cloud Computing)

Cloud Computing หรือ การประมวลผลแบบคลาวด์ หมายถึง การให้บริการทรัพยากรคอมพิวเตอร์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต เช่น เซิร์ฟเวอร์ พื้นที่จัดเก็บข้อมูล ซอฟต์แวร์ และบริการอื่น ๆ โดยไม่จำเป็นต้องติดตั้งระบบภายในองค์กร

ความหมายและคุณลักษณะของคลาวด์คอมพิวติ้ง
(Meaning and Characteristics of Cloud Computing)

ลักษณะเด่นของระบบคลาวด์คือการเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้ใช้สามารถใช้งานผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟน โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในเครือข่ายเดียวกัน

ความหมายและคุณลักษณะของคลาวด์คอมพิวติ้ง
(Meaning and Characteristics of Cloud Computing)

ระบบคลาวด์มีความยืดหยุ่น ในการขยายหรือลดขนาดทรัพยากรตามความต้องการ เช่น การเพิ่มพื้นที่จัดเก็บข้อมูลหรือกำลังประมวลผล โดยไม่ต้องลงทุนในฮาร์ดแวร์

ความหมายและคุณลักษณะของคลาวด์คอมพิวติ้ง (Meaning and Characteristics of Cloud Computing)

ระบบคลาวด์ช่วยลดต้นทุนด้านการลงทุนในระบบ IT ภายในองค์กร **ทั้งด้านอุปกรณ์และบุคลากร** พร้อมเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการระบบสารสนเทศทางการศึกษา

ความหมายและคุณลักษณะของคลาวด์คอมพิวติ้ง
(Meaning and Characteristics of Cloud Computing)

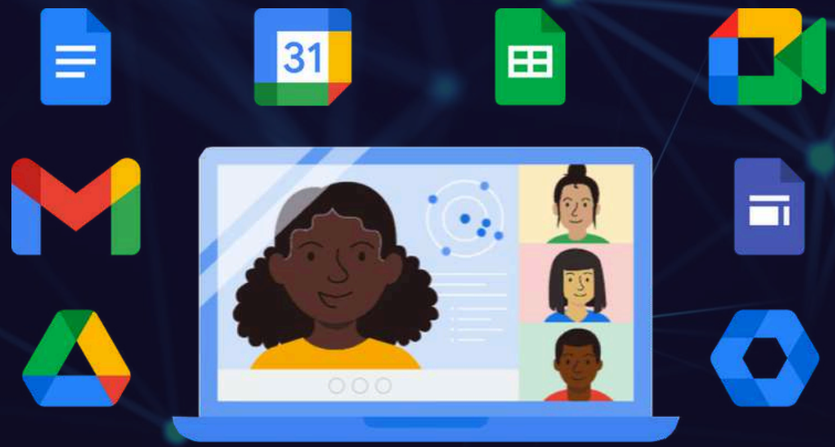

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้คลาวด์ในสถานศึกษา ได้แก่ การใช้งาน **Google Workspace for Education, Microsoft 365, ระบบ LMS บนคลาวด์ และระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนบนคลาวด์**

แนวคิดและทฤษฎีด้านการประมวลผลแบบกระจาย (Concept and Theory of Distributed Computing)

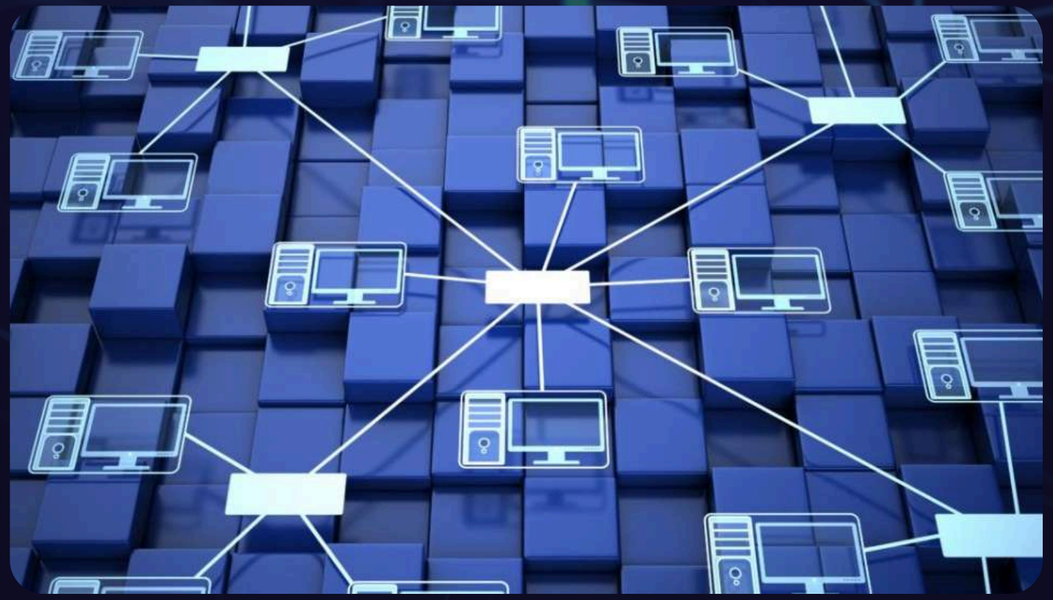

การประมวลผลแบบกระจาย (Distributed Computing) คือ กระบวนการประมวลผลข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์หลายเครื่องทำงานร่วมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเร็วในการดำเนินการ

แนวคิดและทฤษฎีด้านการประมวลผลแบบกระจาย (Concept and Theory of Distributed Computing)

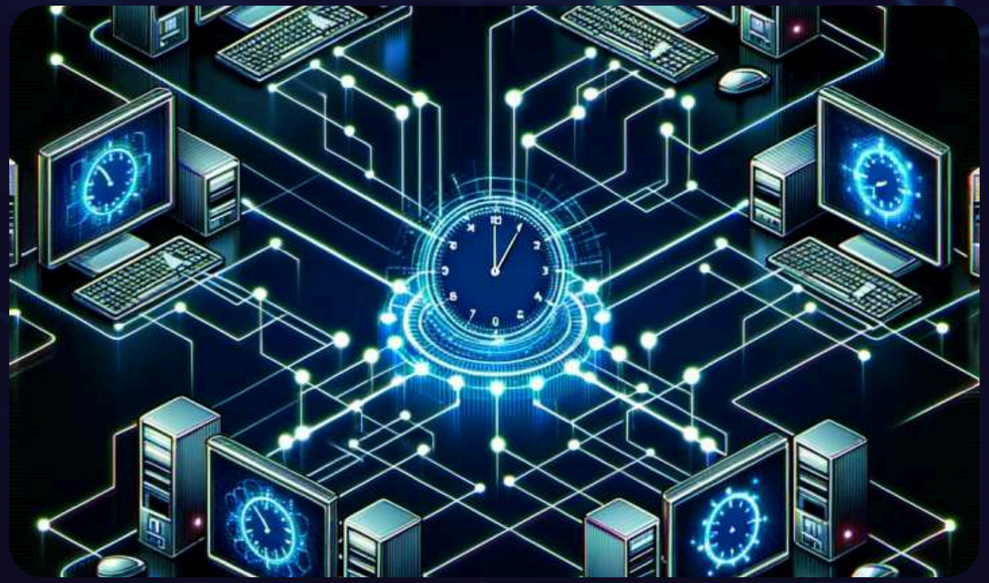

แนวคิดหลักคือ การแบ่งงานออกเป็นส่วนย่อย ๆ แล้วกระจายไปยังเครื่องประมวลผลหลายเครื่องที่อยู่ต่างสถานที่กัน ช่วยลดภาระของเครื่องเดี่ยว และเพิ่มความน่าเชื่อถือของระบบ

แนวคิดและทฤษฎีด้านการประมวลผลแบบกระจาย (Concept and Theory of Distributed Computing)

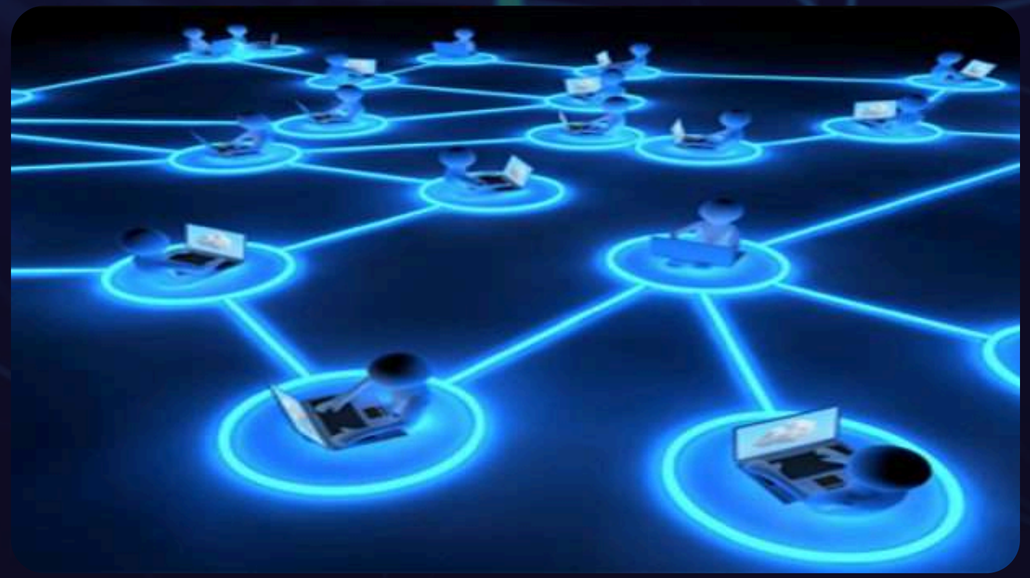

ตัวอย่างเช่น ระบบจัดการเรียนรู้ LMS ที่มีผู้ใช้จำนวนมากในเวลาเดียวกัน **จำเป็นต้องใช้ระบบแบบกระจายเพื่อรองรับผู้ใช้งานจำนวนมากโดยไม่ล่ม**

แนวคิดและทฤษฎีด้านการประมวลผลแบบกระจาย (Concept and Theory of Distributed Computing)

การประมวลผลแบบกระจายยังเอื้อต่อการเรียนรู้แบบออนไลน์ เช่น การสตรีมวิดีโอ บันทึกชั้นเรียน หรือการจัดเก็บงานขนาดใหญ่บนระบบคลาวด์ที่ใช้เซิร์ฟเวอร์กระจายตัวหลายแห่ง

แนวคิดและทฤษฎีด้านการประมวลผลแบบกระจาย (Concept and Theory of Distributed Computing)

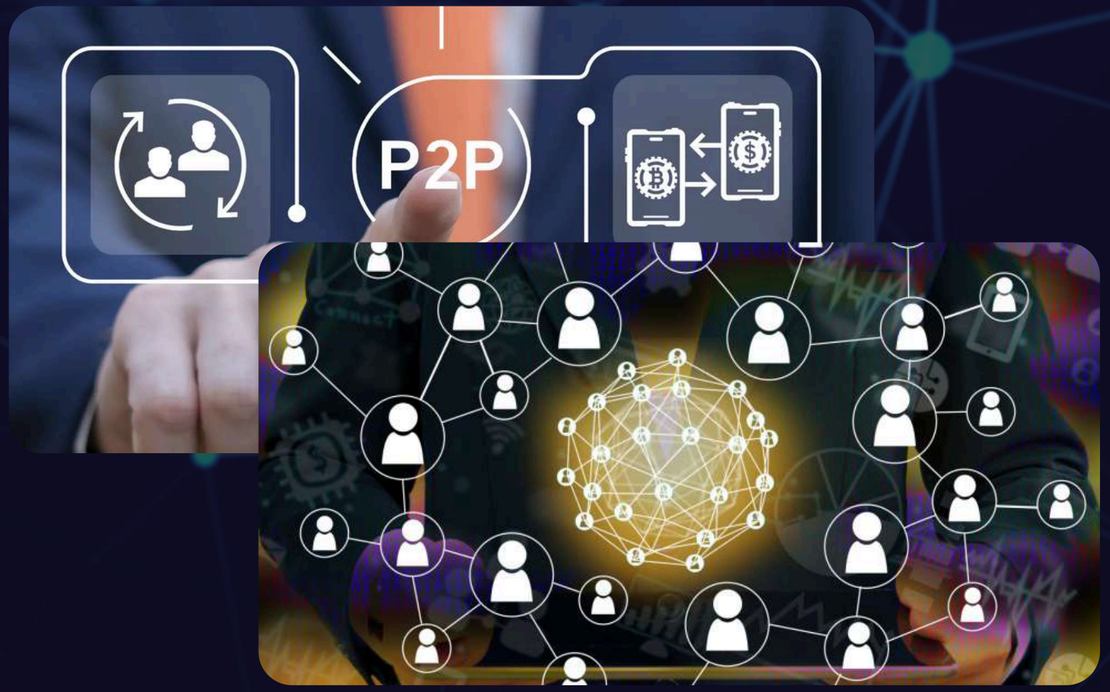

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เช่น Client-Server Model, Peer-to-Peer (P2P), และ Grid Computing ซึ่ง**เป็นพื้นฐานของการพัฒนา Cloud Infrastructure**

ประเภทของคลาวด์คอมพิวติ้ง (Types of Cloud Computing)

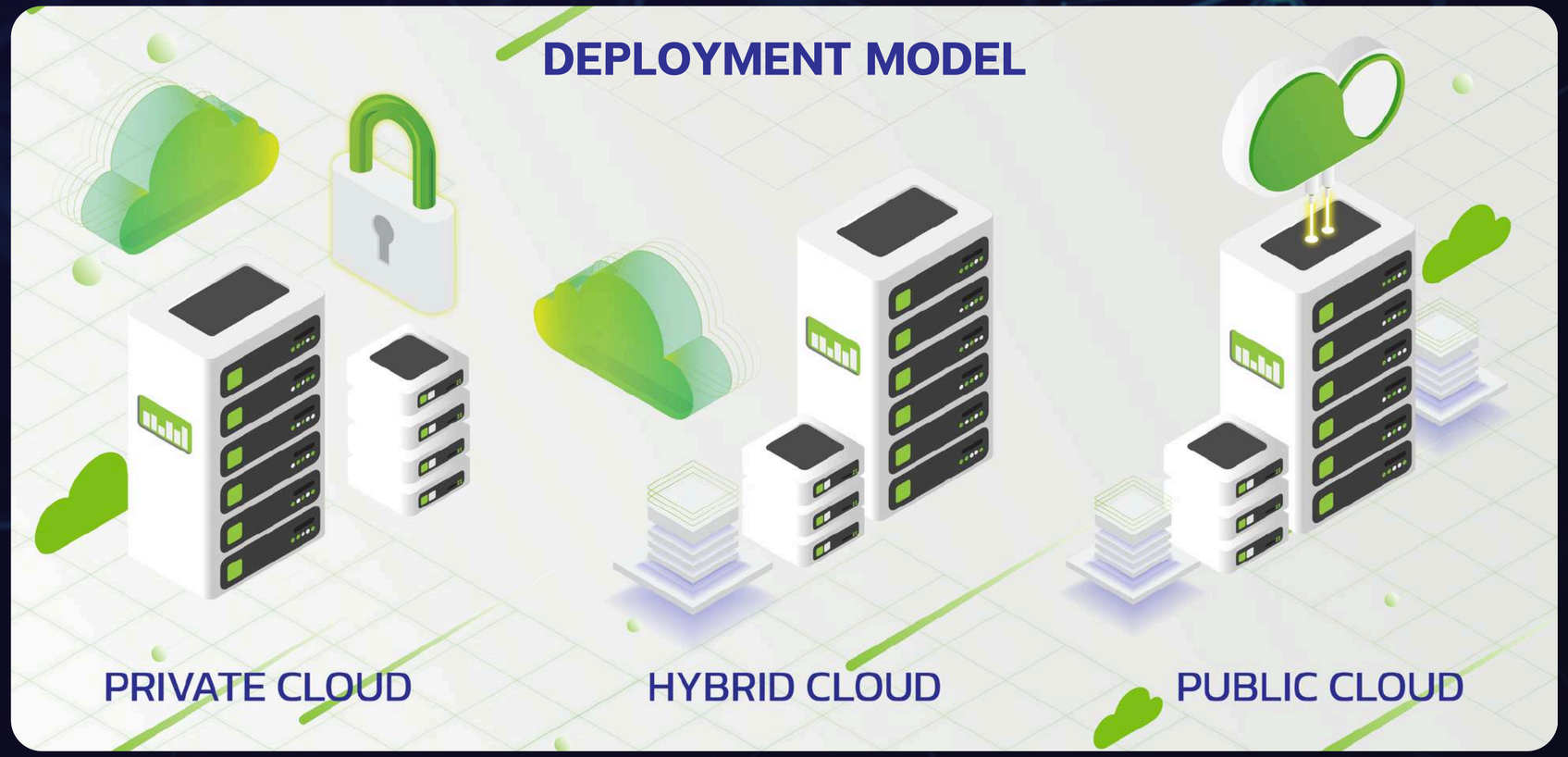

ประเภทของคลาวด์คอมพิวติ้ง (Types of Cloud Computing)

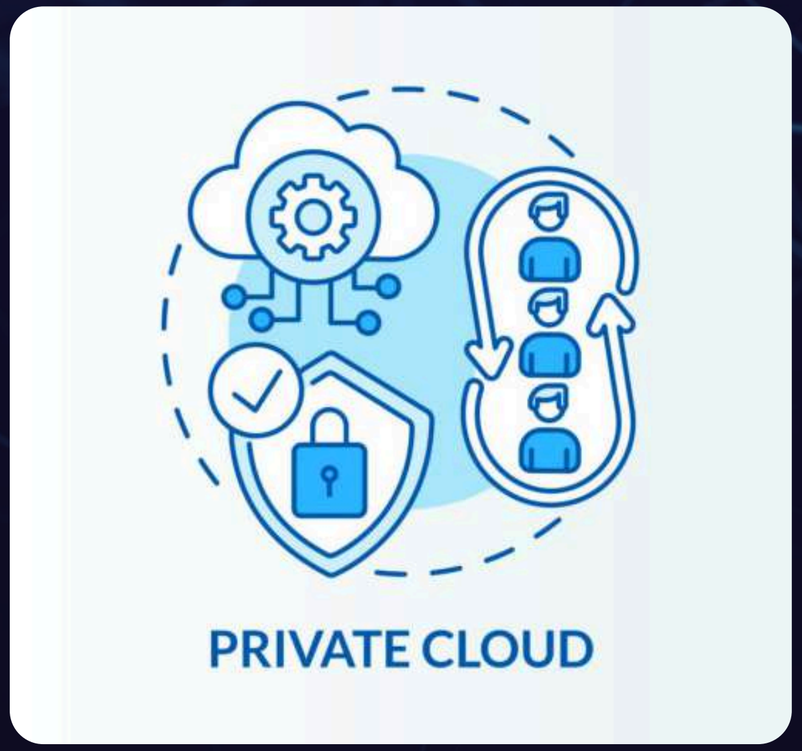

Private Cloud คือ การตั้งคลาวด์ส่วนตัว โดยแต่ละบริษัทหรือองค์กรจะลงทุนจัดตั้ง Hardware และ Software ที่ใช้เป็นพื้นฐานในการทำ Cloud Data Center ขึ้นมาเป็นของตัวเอง เพื่อให้พนักงานในองค์กรใช้เท่านั้น

ข้อดี: ข้อมูลปลอดภัยเพราะจัดเก็บอยู่ภายใน Data Center ของตัวเอง

ข้อเสีย: ไม่สามารถ Scale Out แบบกะทันหัน เมื่อเกิด Workload Peak Time ได้เหมือนกับ Public Cloud และมีค่าใช้จ่ายสูงเพราะต้องลงทุนซื้อ Hardware และ Software รวมถึงค่าใช้จ่ายในการดูแลระบบเองทั้งหมด

ประเภทของคลาวด์คอมพิวติ้ง (Types of Cloud Computing)

Public Cloud คือ คลาวด์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้ทุกคนสามารถใช้งานได้ โดยจะมีผู้ให้บริการระบบคลาวด์เป็นคนตั้งระบบ Hardware และ Software ขึ้นมา แล้วให้แต่ระบริษัทหรือองค์กรเข้าไปเช่าใช้บริการ อาจจะจ่ายเป็นรายเดือนหรือรายปี

ข้อดี: ประหยัดเงินได้มากกว่า เพราะไม่ต้องลงทุนตั้ง Cloud Data Center เป็นของตัวเอง

ข้อเสีย: อาจมีปัญหาด้าน IT Policy Audit ในบางบริษัท เพราะบางบริษัทห้ามเก็บข้อมูลไว้นอกองค์กร

ประเภทของคลาวด์คอมพิวติ้ง (Types of Cloud Computing)

Hybrid Cloud คือ เป็นการเอาข้อดีของระหว่าง Private Cloud และ Public Cloud มาใช้ร่วมกัน เช่น การนำ Private Cloud มาใช้สำหรับเก็บข้อมูลภายในองค์กร และใช้ Public Cloud มาใช้เพื่อการ Scale Out ในการประมวลผลในช่วงที่เกิด Workload Peak Time เป็นต้น

ข้อดี: เพิ่มความยืดหยุ่นในการจัดการได้มากขึ้นและอุดข้อเสียของทั้ง 2 รูปแบบนั้นได้

ข้อเสีย: มีความยุ่งยาก เพราะรายละเอียดของ Cloud ทั้งสองแบบนั้นต่างกันมาก ต้องมีผู้เชี่ยวชาญปรับแต่งระบบให้ทำงานร่วมกันและทดสอบบ่อย ๆ เพื่อให้เกิดความเสถียร

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

IaaS (Infrastructure as a Service): ให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านไอที เช่น เซิร์ฟเวอร์ พื้นที่จัดเก็บข้อมูล และระบบเครือข่าย ตัวอย่างเช่น Amazon Web Services (AWS), Microsoft Azure, และ Google Cloud

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

IaaS (Infrastructure as a Service) คือ บริการที่ครอบคลุมเฉพาะในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางด้านไอที ได้แก่ ระบบเครือข่าย (Network), ระบบจัดเก็บข้อมูล (Database), ระบบประมวลผล (CPU) ไปจนถึงอุปกรณ์พื้นฐาน เช่น Servers และ ระบบปฏิบัติการ (OS) ในรูปแบบระบบเสมือน (Virtualization) โดยไม่จำเป็นต้องลงทุนซื้อ Hardware ที่มีราคาแพง

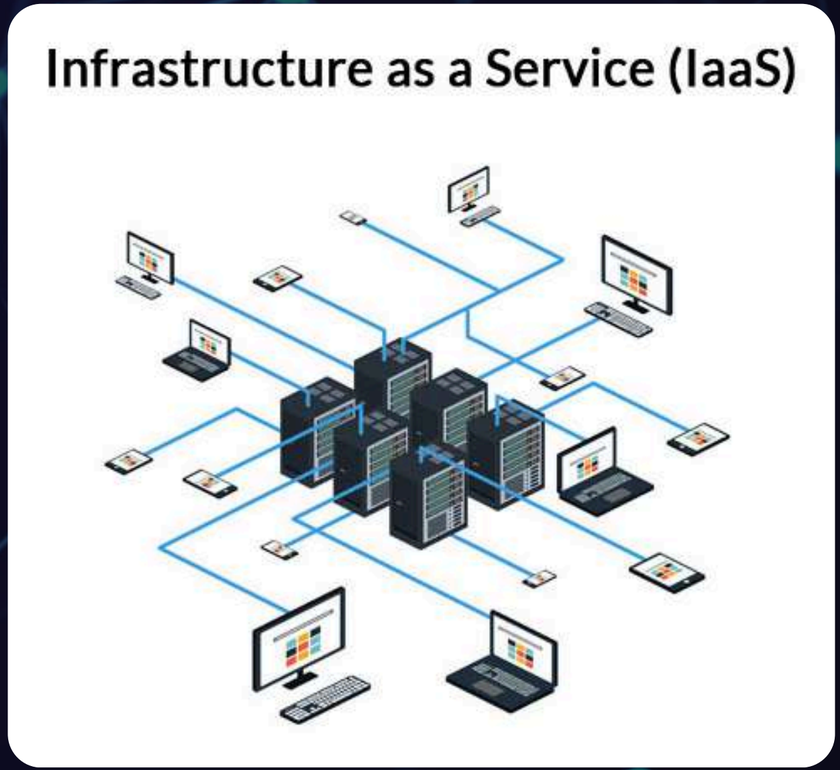

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

ข้อดี คือ ไม่ต้องลงทุนซื้อเอง สามารถขยายได้ง่ายตามการเติบโตของบริษัทและมีความยืดหยุ่นสูง ลดความยุ่งยากในการดูแลระบบเอง แต่จำเป็นต้องมีผู้ดูแลระบบด้าน IT

ตัวอย่างของบริการให้เช่ากำลังประมวลผล บริการให้เช่าเซิร์ฟเวอร์เสมือน เพื่อใช้ลงและรันแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่เราต้องการเช่น OpenLandscape Cloud, Google Compute Engine, Amazon Web Services, Microsoft Azure เป็นต้น

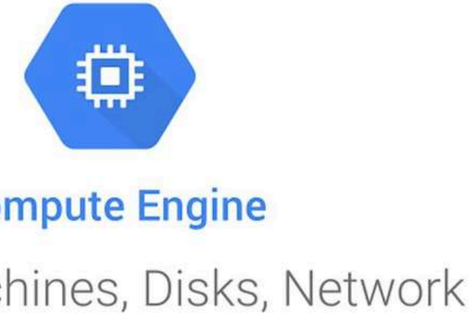

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

สำหรับบริบททางการศึกษา ผู้ใช้ IaaS สามารถควบคุมระบบปฏิบัติการและซอฟต์แวร์ที่ติดตั้งได้เอง **เหมาะสำหรับโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยที่มีทีม IT เป็นของตนเอง**และต้องการปรับแต่งระบบให้เหมาะกับการใช้งานเฉพาะทาง

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

PaaS (Platform as a Service): ให้บริการแพลตฟอร์มที่พร้อมสำหรับการพัฒนาแอปพลิเคชัน เช่น Google App Engine, Microsoft Azure App Service **เหมาะสำหรับนักพัฒนาโปรแกรมภายในองค์กร**

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

PaaS (Platform as a Service) คือ การให้บริการด้าน Platform สำหรับผู้ใช้งาน เช่น นักพัฒนาระบบ หรือ Developer ที่ทำงานด้าน Software และ Application โดยผู้ให้บริการ Cloud จัดเตรียมทรัพยากรสำหรับการพัฒนาระบบที่จำเป็น เช่น Hardware, Software และชุดคำสั่ง เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถพัฒนาระบบได้อย่างสมบูรณ์แบบบนระบบ Cloud

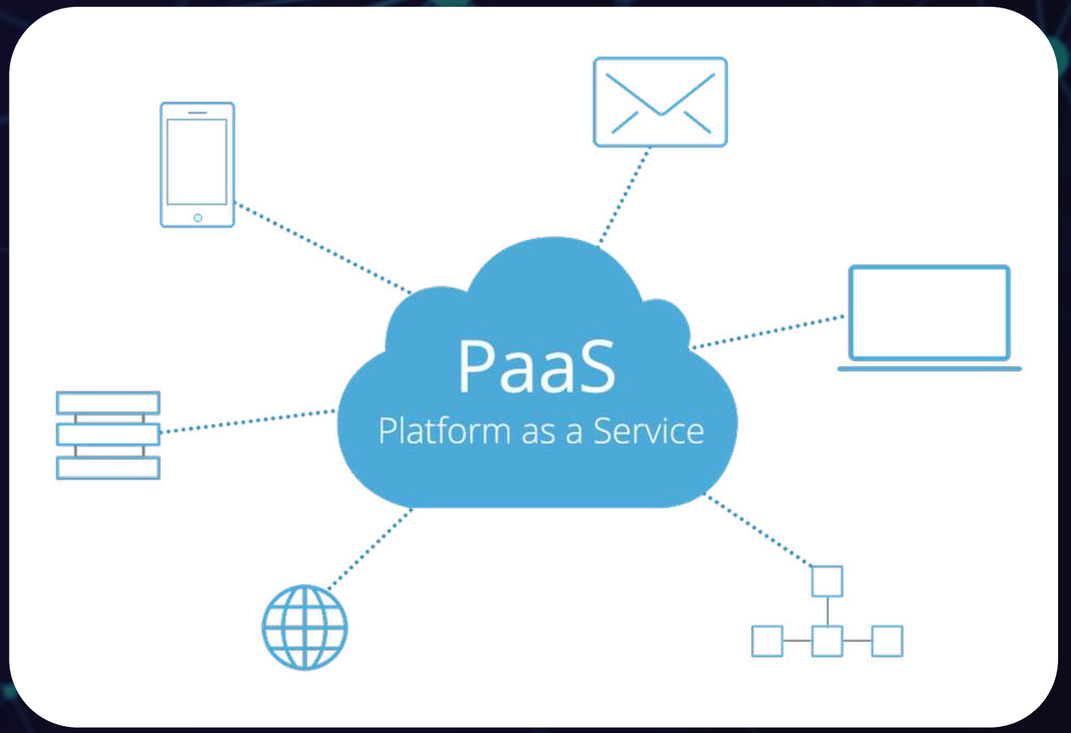

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

ข้อดี คือ สามารถช่วยลดต้นทุนและเวลาที่ใช้ในการพัฒนาซอฟท์แวร์ได้

ตัวอย่างบริการทางด้านนี้ เช่น Google App Engine, Microsoft Azure ที่สามารถนำมาพัฒนาแอปพลิเคชันที่ให้บริการคนจำนวนมหาศาลได้ โดยใช้เวลาพัฒนาไม่นานด้วยทีมงานแค่ไม่กี่คน

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

สำหรับบริบททางการศึกษา **PaaS ช่วยลดภาระในการดูแลระบบพื้นฐาน** เช่น ระบบปฏิบัติการ หรือการจัดเก็บข้อมูล **ผู้พัฒนาจะเน้นเฉพาะการสร้างฟังก์ชันการทำงานของแอปพลิเคชัน**เพื่อการเรียนการสอน

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

SaaS (Software as a Service): ให้บริการซอฟต์แวร์สำเร็จรูปผ่านเว็บเบราว์เซอร์ เช่น Google Docs, Microsoft Teams, Zoom, Moodle ซึ่ง SaaS **เป็นรูปแบบที่นิยมที่สุดในภาคการศึกษา เพราะใช้งานง่าย ไม่ต้องติดตั้ง**

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

SaaS (Software as a Service) คือ บริการที่ให้ใช้หรือเช่าใช้บริการซอฟต์แวร์ และแอพพลิเคชั่นผ่านอินเทอร์เน็ต ประมวลผลบนระบบของผู้ให้บริการ โดยที่เราไม่ต้องกังวลหรือหาคนมาดูแล Infrastructure และคนมาสร้าง Application ให้เรา เพราะทุกอย่างได้ถูกจัดเตรียมมาโดยผู้ให้บริการเรียบร้อยแล้ว

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

ข้อดี คือ ไม่ต้องลงทุนในการสร้างระบบคอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์เอง ซอฟต์แวร์สามารถที่จะถูกเรียกใช้งานผ่าน Cloud จากที่ไหนก็ได้

ตัวอย่างที่ใกล้ตัวเรามากที่สุด เช่น Google Docs ที่มาในรูปแบบการใช้ซอฟต์แวร์ผ่านเว็บบราวเซอร์ โดยไม่ต้องติดตั้งซอฟต์แวร์ลงบนเครื่อง หรือ Web-based Email Service ต่าง ๆ เช่น Hotmail, Gmail, Facebook, Twitter ที่มีการเก็บโปรแกรมและข้อมูลต่าง ๆ ไว้ที่ Host แล้วให้ผู้ใช้สามารถเรียกใช้ Application ต่าง ๆ ผ่านทางเว็บได้ ถือว่าเป็นบริการประเภทนี้อีกเช่นเดียวกัน

ประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

สำหรับบริบททางการศึกษา **SaaS ช่วยทั้งผู้เรียนและผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนหรือเข้าถึงการเรียนรู้ได้ง่ายมากขึ้น** เช่น การชมสื่อวิดีโอการเรียนรู้ การเข้าถึงแหล่งความรู้ การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์

เปรียบเทียบประเภทของบริการคลาวด์ (Types of Cloud Services)

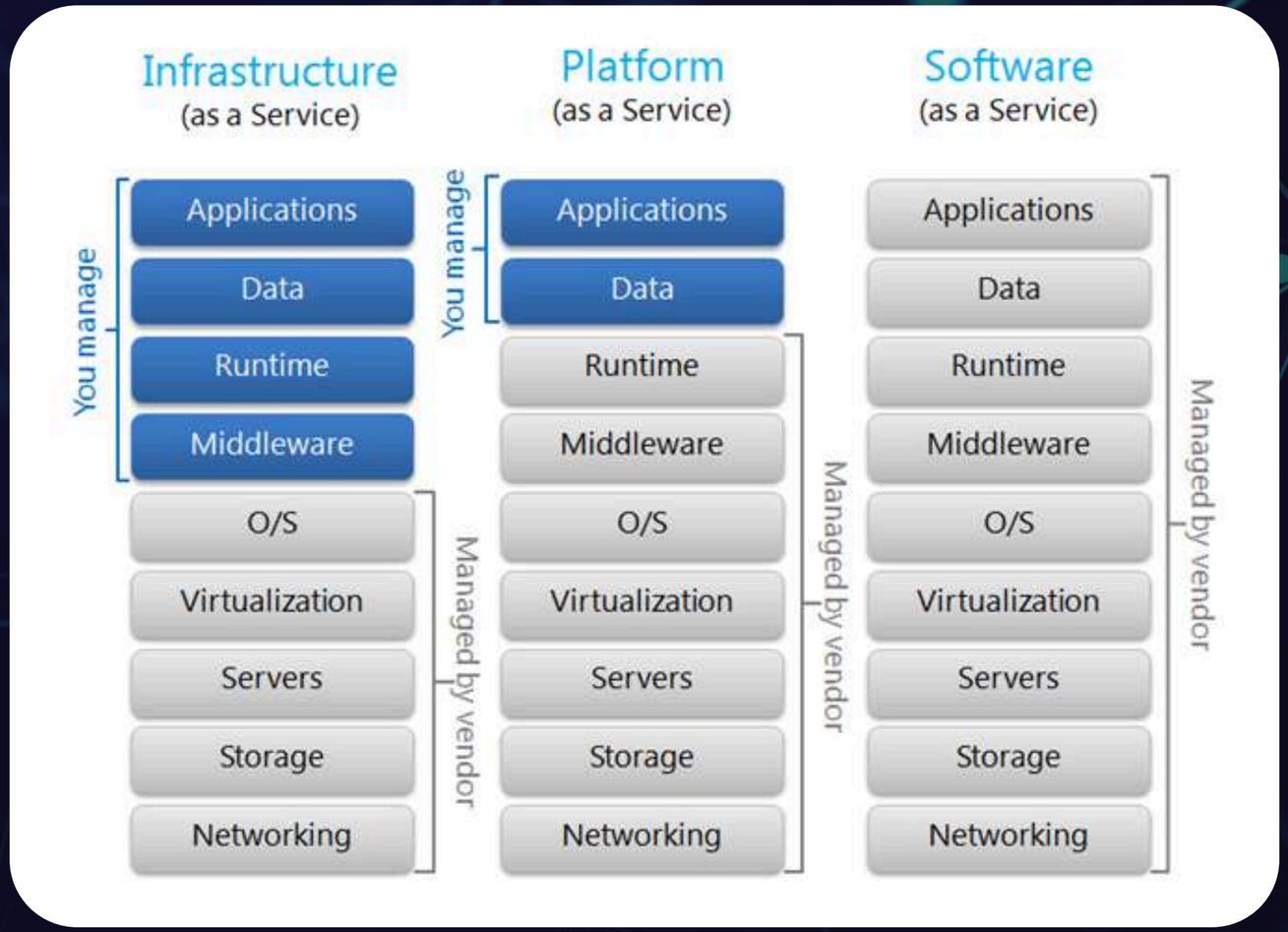

มาตรฐานความปลอดภัยและแนวทางการจัดการระบบคลาวด์ในภาคการศึกษา (Security Standards and Cloud Management Guidelines in Education)

ความปลอดภัยในระบบคลาวด์เป็นปัจจัยสำคัญ **โดยเฉพาะในภาคการศึกษาที่มีการจัดเก็บข้อมูลสำคัญของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง** เช่น คะแนน เอกสารทางวิชาการ และข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรฐานความปลอดภัยและแนวทางการจัดการระบบคลาวด์ในภาคการศึกษา
(Security Standards and Cloud Management Guidelines in Education)

มาตรฐานที่ใช้กันทั่วไป เช่น

- **ISO/IEC 27001** (ระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ)
- **GDPR** (กฎการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป)
- **NIST** (กรอบการทำงานด้าน Cyber Security)

มาตรฐานความปลอดภัยและแนวทางการจัดการระบบคลาวด์ในภาคการศึกษา (Security Standards and Cloud Management Guidelines in Education)

แนวทางการจัดการความปลอดภัย เช่น

- การกำหนดสิทธิ์ผู้ใช้ (User Access Control)
- การเข้ารหัสข้อมูล (Encryption)
- การสำรองข้อมูล (Backup)
- การตรวจสอบ Log การใช้งาน

มาตรฐานความปลอดภัยและแนวทางการจัดการระบบคลาวด์ในภาคการศึกษา (Security Standards and Cloud Management Guidelines in Education)

โรงเรียนควรเลือกผู้ให้บริการคลาวด์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และมีระบบการควบคุมข้อมูลที่โปร่งใส รวมถึงสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ในกรณีที่เกิดปัญหา

มาตรฐานความปลอดภัยและแนวทางการจัดการระบบคลาวด์ในภาคการศึกษา (Security Standards and Cloud Management Guidelines in Education)

ในภาคการศึกษาไทย ควรส่งเสริมการใช้ระบบคลาวด์ที่สอดคล้องกับ พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 (PDPA) เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิของผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษา

Q&A

DTI2401 ระบบเครือข่ายและการจัดการระบบคลาวด์เพื่อการศึกษา
(Network Systems and Cloud Computing Systems)

Pasawut Cheerapakorn